

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 5.10.2011
KOM(2011) 616 lopullinen

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

.eu-alueen tunnuksen täytäntöönpanosta, tehokkuudesta ja toiminnasta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

.eu-alue-tunnuksen täytäntöönpanosta, tehokkuudesta ja toiminnasta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

1. TAUSTA

Huhtikuussa 2011 .eu-alue-tunnus vietti viidettä vuosipäiväänsä. Noiden viiden vuoden aikana siitä kasvoi internetin yhdeksänneksi käytetyin alue-tunnus ja viidenneksi suosituin maantieteellinen alue-tunnus maailmassa. Sillä on yli 3,3 miljoonaa rekisteröityä käyttäjää ja siitä onkin tullut arvossa pidetty vaihtoehto internet-osoitettaan valitseville eurooppalaisille.

Tämä kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle koskee .eu-alue-tunnuksen toteutusta, vaikutuksia ja toimintaa kuluneen kahden vuoden aikana. Alue-tunnuksen ”.eu” perustamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 733/2002 8 artiklan mukaisesti komission on toimitettava kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle vuoden kuluttua asetuksen antamisesta ja sen jälkeen joka toinen vuosi.

Kertomus on jatkoa vuosien 2007¹ ja 2009² kertomuksille ja kattaa alue-tunnuksen kehityksen huhtikuun 1. päivästä 2009 maaliskuun 31. päivään 2011. Siinä keskitytään muun muassa ns. kansainvälistettyjen verkkotunnusten käyttöönottoon.

2. .EU-ALUE-TUNNUKSEN OIKEUDELLISET PUITTEET JA PERUSPERIAATTEET

.eu-alue-tunnus perustettiin seuraavilla säädöksillä:

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 733/2002, annettu 22 päivänä huhtikuuta 2002, alue-tunnuksen ”.eu” perustamisesta, sellaisena kuin se on muutettuna³, jäljempänä ”*puiteasetus*”;
- Komission asetus (EY) N:o 874/2004, annettu 28 päivänä huhtikuuta 2004, ”.eu”-alue-tunnuksen perustamista ja käyttöä koskevista yleisistä toimintasäännöistä ja

¹ KOM(2007) 385 lopullinen. Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle – Kertomus .eu-alue-tunnuksen täytäntöönpanosta, tehokkuudesta ja toiminnasta, 6.7.2007.

² KOM(2009) 303 lopullinen. Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle – Kertomus .eu-alue-tunnuksen täytäntöönpanosta, tehokkuudesta ja toiminnasta, 26.6.2009.

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1137/2008, annettu 22 päivänä lokakuuta 2008, eräiden perustamissopimuksen 251 artiklassa määrätyn menettelyn mukaisten säädösten mukauttamisesta neuvoston päätökseen 1999/468/EY valvonnan käsittävän sääntelymenettelyn osalta – Valvonnan käsittävään sääntelymenettelyyn mukauttaminen – Ensimmäinen osa (EUVL L 311, 21.11.2008, s. 1).

rekisteröintiä koskevista periaatteista, sellaisena kuin se on muutettuna⁴, jäljempänä ”periaateasetus”.

Komission asetusta (EY) N:o 874/2004 muutettiin raportointikaudella kansainvälistettyjen .eu-alue-tunnuksen alaisten verkkotunnusten mahdollistamiseksi. Muutosasetus (EY) N:o 560/2009 annettiin 26. kesäkuuta 2009⁵.

Komission valitsema⁶ rekisteri, EURid (*European Registry for Internet Domains*), vastaa .eu-alue-tunnuksen organisoinnista, hallinnosta ja ylläpidosta. Se on riippumaton organisaatio, joka tekee tarvittavat päätökset itsenäisesti puiteasetusta noudattaen⁷. Komissio valvoo rekisteriä puuttumatta kuitenkaan sen päivittäiseen toimintaan. Vastuiden eriyttämisessä noudatetaan puuttumattomuuden, itsehallinnon ja itsesääntelyn periaatteita, joille myös internet perustuu⁸.

3. KANSAINVÄLISTETTYJEN VERKKOTUNNUSTEN KÄYTTÖÖNOTTO

3.1. .eu-alue-tunnuksen alaiset kansainvälistetyt verkkotunnukset

.eu-alue-tunnuksen oikeudellisten puitteiden mukaisesti rekisterin on rekisteröitävä verkkotunnuksia kaikkien EU:n virallisten kielten aakkosten kirjaimilla (jotka sisältyvät latinalaiseen, kyrilliseen ja kreikkalaiseen merkistöön) sitä mukaa kuin tarvittavat kansainväliset standardit tulevat käyttöön⁹.

Aluksi verkkotunnukset saivat sisältää ainoastaan tiettyjä englannin aakkosiin perustuvia merkkejä (yleensä a–z, 0–9 ja ”-”). Niitä käyttäen ei voitu rekisteröidä verkkotunnuksia, jotka sisältävät joidenkin EU-kielten latinalaisia erikoismerkkejä tai muita kuin latinalaisia merkkejä (bulgariankieliset kyrilliset aakkoset ja kreikkalaiset/kyproslaiset aakkoset).

Ongelman ratkaisemiseksi kansainvälinen internet-yhteisö on usean vuoden ajan kehittänyt kansainvälistettyjen verkkotunnusten järjestelmää, joka mahdollistaisi paljon laajemman valikoiman erikoismerkkejä ja muita kuin latinalaisia merkkejä (esimerkiksi diakriittiset merkit, kuten ”é”, ”ö”, ”ç” tai ”č” ja useimmat ei-latinalaiset merkistöt).

Kesäkuun 26. päivänä 2009 komissio antoi asetuksen (EY) N:o 560/2009, jolla muutetaan asetusta (EY) N:o 874/2004 kansainvälistettyjen verkkotunnusten mahdollistamiseksi .eu-alue-tunnusjärjestelmässä¹⁰.

⁴ Komission asetus (EY) N:o 1654/2005, annettu 10 päivänä lokakuuta 2005 (EUVL L 266, 11.10.2005, s. 35) ja komission asetus (EY) N:o 1255/2007, annettu 25 päivänä lokakuuta 2007 (EUVL L 282, 26.10.2007, s. 16).

⁵ Komission asetus (EY) N:o 560/2009, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2009, asetuksen 874/2004 muuttamisesta (EUVL L 166, 27.6.2009, s. 3).

⁶ Komission päätös 2003/375/EY, tehty 21 päivänä toukokuuta 2003, .eu-alue-tunnusrekisterin nimeämisestä (EUVL L 128, 24.5.2003, s. 29).

⁷ Ks. asetuksen (EY) N:o 733/2002 johdanto-osan 12 kappale, 2 artiklan a kohta, 3 artiklan 1 kohdan c alakohda ja 3 artiklan 2 kohta.

⁸ Ks. asetuksen (EY) N:o 733/2002 johdanto-osan 9 kappale.

⁹ Asetuksen (EY) N:o 874/2004 6 artiklassa säädetään, että rekisterin on rekisteröitävä verkkotunnuksia kaikkia virallisten kielten aakkosia käyttäen, kun riittävät kansainväliset standardit tulevat saataville.

¹⁰ Muutoksen tarkoituksena oli tiedottaa yleisesti kansainvälistettyjen verkkotunnusten käyttöönotosta ja päivittää asetuksen liitteessä oleva nimiluettelo.

EURid aloitti kansainvälistettyjen verkkotunnusten rekisteröinnit 10. joulukuuta 2009. Tämän myötä .eu-päätteinen osoite on voinut sisältää viimeistä pistettä edeltävässä osassa mitä tahansa Euroopan unionin 23:sta virallisesta kielestä (eli latinalaisia, kyrillisiä ja kreikkalaisia aakkosia).

Kansainvälistettyjen verkkotunnusten mahdollistuminen on herättänyt alusta saakka paljon kiinnostusta. Ensimmäisen tunnin aikana .eu-alue-tunnuksen alle rekisteröitiin 38 172 kansainvälistettyä verkkotunnusta. Maaliskuun 2011 loppuun mennessä kansainvälistettyjä verkkotunnuksia oli 56 961.

3.2. Kansainvälistetyt aluetunnukset

Kansainvälistettyjen aluetunnusten, eli verkkotunnuksen viimeisen pisteen oikealla puolella olevan osan, käyttöönotto kuuluu ICANNin¹¹ toimivaltaan. ICANN käynnisti 16. marraskuuta 2009 nopeutetun hyväksymisprosessin¹² helpottaakseen maatunnuksia edustavien, ei-latinalaisia merkistöjä (esim. kyrillinen, kreikkalainen, arabialainen ja kiinalainen merkistö) käytävien aluetunnusten (esim. .gr, .bg, .eu) kansainvälistettyjen muotojen käyttöönottoa. Prosessi koostuu kolmesta vaiheesta: i) tietyn maan rekisteri hakee lupaa käyttää tiettyä merkkijonoa (maan maatunnus toisen merkistön mukaisena ilmaisuna) internet-yhteisön tuella (”yhteisön tuki”) alueellaan ja esittää perustelut kyseisen merkkijonon valinnalle (”mielekkyyttä”-kriteeri); ii) ICANN arvioi pyydetyn merkkijonon ja siirtää sen sitten riippumattomaan komiteakäsittelyyn, jossa selvitetään, ettei se ole ristiriidassa olemassa olevien aluetunnusmerkkijonojen kanssa (”erottuvuus”-kriteeri) ja iii) hyväksymisen jälkeen uusi merkkijono osoitetaan rekisterin käyttöön (”delegointi”).

Joulukuussa 2010 ICANN sai yhteensä 35 tällaista pyyntöä 22 maalta. Tähän mennessä maatunnuksiin perustuvista aluetunnuksista on otettu käyttöön venäläisen, kiinalaisen ja arabialaisen merkistön mukaiset muodot (Venäjän .РФ, Egyptin .مصر, Saudi-Arabian .السعودية jne.)

EURid jätti ICANNille hakemuksen .eu-alue-tunnuksen kyrillisestä ja kreikkalaisesta versiosta 5. toukokuuta 2010. Hakemus perustui Kyproksen, Kreikan ja Bulgarian komissiolle ilmoittamiin¹³ .eu-päätteen versioihin (kreikkalaisen merkistön .eu ja kyrillisen merkistön .eu).

ICANN tunnusti kahden ensimmäisen kriteerin täyttymisen (”yhteisön tuki” ja ”mielekkyyttä”) Singaporessa järjestetyssä kokouksessa ja vahvisti asian komissiolle lähettämällään kirjeellä. ICANNin arvioinnin kolmas vaihe – pyydettyjen merkkijonojen ”erottuvuus”-kriteerin arviointi – on vielä kesken.

4. .EU-VERKKOTUNNUSTEN REKISTERÖINTI JA KÄYTTÖ

Raportointijaksolla .eu-alue-tunnus jatkoi muiden eurooppalaisten maatunnuspohjaisten aluetunnusten tavoin tasaista kasvuaan (+6% vuonna 2010 ja +5% vuonna 2009). Rekisteröityjä osoitteita oli 3,4 miljoonaa, joten tunnus oli maailman yhdeksänneksi suurin

¹¹ ICANN (*Internet Corporation for Assigned Names and Numbers*) on voittoa tavoittelematon yksityisen sektorin organisaatio. Lisätietoja: <http://www.icann.org/>.

¹² Lisätietoa nopeutetusta hyväksymisprosessista: <http://www.icann.org/en/topics/idn/fast-track/>.

¹³ Kypros ja Kreikka lokakuussa 2008 ja Bulgaria helmikuussa 2009.

aluetunnus ja Euroopan neljänneksi suosituin maatunnuspohjainen aluetunnus. Tämä osoittaa, että .eu tarjoaa arvossa pidetyn ja toimivan ratkaisun yrityksille, kansalaisjärjestöille ja yksityishenkilöille, jotka haluavat tuoda esiin eurooppalaisen identiteettinsä verkossa.

Euroopassa vain kolme maatunnuspohjaista aluetunnusta on rekisteröinneissä vahvemmassa asemassa: .de (Saksa), .uk (Yhdistynyt kuningaskunta) ja .nl (Alankomaat). Maailmanlaajuisesti enemmän rekisteröintejä on vain neljällä yleisluontoisella aluetunnuksella (.com, .net, .org ja .info) ja yhdellä maatunnuspohjaisella aluetunnuksella (Kiinan .cn). Suurimmat markkinat .eu-verkkotunnuksilla on Saksassa (31 %), Alankomaissa (13 %), Yhdistyneessä kuningaskunnassa (10 %), Ranskassa (9 %) ja Puolassa (6 %).

Alun nopean kasvuvaiheen jälkeen rekisterin toiminta on tasaantunut. Rekisterin yleistavoitteena on tulla kolmanneksi suurimmaksi aluetunnusrekisteriksi EU-maissa ja vahvistaa asemaansa niillä alueilla, joilla se on jo nyt toisella tai kolmannella sijalla. Historiallisen kehityksen ja nykyisen markkinatilanteen valossa EURidin tavoitteena on ylläpitää rekisteröintien määrän kasvu tasaisesti 5–8 prosentissa/vuosi. Rekisteri on asettanut näiden päämäärien tueksi joukon markkinointi- ja viestintätavoitteita (esim. .eu-tunnuksen esiintuominen eurooppalaisen identiteetin ilmentäjänä, monivuotisten rekisteröintien käyttöönotto ja asiakaspalvelun kehittäminen edelleen).

5. REKISTERIN TOIMINTA

5.1. Rekisteri

Komissio nimesi EURidin .eu-rekisteriksi vuonna 2003¹⁴ asiasta järjestetyn kiinnostuksenilmaisupyynnön¹⁵ jälkeen.

Komissio teki EURidin kanssa 12. lokakuuta 2004 palveluntarjontasopimuksen viiden vuoden uusittavissa olevaksi kaudeksi¹⁶. Vuonna 2009 palveluntarjontasopimusta jatkettiin 12. päivään lokakuuta 2014¹⁷.

EURid on Euroopan laajuisesti toimiva voittoa tavoittelematon organisaatio, jonka päätoimipaikka on Diegemissä (Belgia) ja alueelliset toimipisteet Tukholmassa, Prahassa ja Pisassa. Sillä on kolme perustajajäsentä: *DNS Belgium* (.be-rekisteri), *Istituto di Informatica e Telematica* (.it-rekisteri), *Stiftelsen för Internetinfrastruktur* (.se-rekisteri) ja neljä liitännäisjäsentä: *ARNES* (.si-rekisteri), *CZ.NIC* (.cz-rekisteri), *ISOC-ECC* (*European Chapters Coordinating Council of the Internet Society*) ja *BusinessEurope* (liitto, johon kuuluu 39 alan kattojärjestöä 33 maasta). Keskuspalvelimet sijaitsevat Belgiassa (Bryssel) ja Alankomaissa (Amsterdam).

¹⁴ Ks. alaviite 6.

¹⁵ Ks. asetuksen (EY) N:o 733/2002 johdanto-osan 13 kappale ja 3 artiklan 1 kohdan b alakohta.

¹⁶ Ks. asetuksen (EY) N:o 733/2002 johdanto-osan 12 kappale ja 3 artiklan 1 kohdan c alakohta. EURidin ja komission välisen palveluntarjontasopimuksen I.2 artiklan mukaan sopimus tehdään aluksi viideksi vuodeksi ja se on jatkettavissa toiseksi viisivuotiskaudeksi sopimuspuolten tekemällä lisäsopimuksella.

¹⁷ Komissio ja EURid allekirjoittivat 12. joulukuuta 2008 lisäsopimuksen, jolla alkuperäinen sopimus uusittiin viideksi vuodeksi. Lisäsopimus tuli voimaan 12. lokakuuta 2009.

5.2. Yhteydet rekisterinpitäjiin

Lainsäädännön mukaisesti .eu-rekisteri ei itse toimi rekisterinpitäjänä¹⁸. EURidin toiminnan yhtenä painopisteenä on tarjota laadukkaita palveluja noin 1000 akkreditoidulle rekisterinpitäjälle. EURid järjestää säännöllisesti asiakastyytyväisyystutkimuksia. Vuoden 2010 viimeisellä vuosineljänneksellä .eu-alue-tunnuksen osalta rekisterinpitäjien keskuudessa tehdyssä viimeisimmässä tyytyväisyystutkimuksessa 34 prosenttia vastaajista antoi EURidille parhaan mahdollisen arvosanan luotettavuudesta. Vuoteen 2009 verrattuna parannusta oli 4 prosenttia. Vastaajista 45 prosenttia piti sitä hyvänä investointina. Vastaajista 82 prosenttia uskoi .eu-verkkotunnuksen tuovan lisäarvoa pienille ja keskisuurille yrityksille. Keskimäärin 62 prosenttia olisi suositellut .eu-alue-tunnusta kuluttajille. EURid tarjoaa rekisterinpitäjilleen tukipalvelua vuorokauden ympäri. Rekisterinpitäjät, erityisesti ulkomaiset, arvostavat palvelua, joka on viime vuoden kuluessa merkittävästi parantunut vastausaikojen, asiakaspalvelun laadun ja EURidin henkilöstön tavoitettavuuden osalta.

5.3. Taloudellinen tilanne

Rekisterin taloudellinen tilanne pysyi raportointijaksolla vakaana.

Rekisterin vakavaraisuus on keskeinen tekijä .eu-alue-tunnuksen uskottavuuden kannalta. Komissio seuraa lainsäädännön ja palveluntarjontasopimuksen mukaisesti tarkkaan rekisterin taloudellista tilaa. Rekisteri on ulkopuolinen organisaatio, joka tekee päätöksensä itsenäisesti. Kattavista paikan päällä tehtävistä tilintarkastuksista vastaa riippumaton tilintarkastaja. Komissio hoitaa valvontarooliaan muun muassa perehtymällä tilintarkastajien huomioihin, taloudellisiin vuosineljännes- ja vuosiraportteihin, neljä kertaa vuodessa annettaviin edistymisraportteihin, budjettiehdotuksiin sekä strategia- ja markkinointisuunnitelmiin. Talouskysymyksistä keskustellaan rekisterin kanssa säännöllisesti neljännesvuosittain järjestettävissä tapaamisissa ja alemman tason yhteydenpidossa.

Rekisterin toiminnan alkuvaiheessa suurista rekisteröintimääristä saadut tulot olivat huomattavasti suuremmat kuin rekisterin kustannukset. Tästä johtuvat vuotuiset ylijäämät siirrettiin EU:n talousarvioon. Ylijäämän rajoittamiseksi ja rekisteröintimäärien kasvusta johtuvan verkkotunnuskohtaisten kustannusten laskun huomioon ottamiseksi rekisteri on asteittain alentanut rekisterinpitäjiltä perimiään maksuja 10 eurosta 4 euroon verkkotunnusta kohti.

Rekisterin keskeiset taloudelliset muuttujat pysyivät vakaina vuosina 2009 ja 2010. Sekä rekisterin tulot että kustannukset olivat molempina vuosina 12 miljoonan euron luokkaa. Tämän johdosta nettotulos on ollut tasapainoisempi kuin aiempina vuosina, ja vuonna 2009 EU:n talousarvioon siirrettiin ylijäämänä 1,2 miljoonaa euroa. Vuoden 2010 alustavien tietojen perusteella ylijäämäksi näyttäisi muodostuvan 400 000 euroa.

Komissio perehtyi tarkasti muutoksiin rekisterin budjetoiduissa ja todellisissa kustannuksissa, erityisesti markkinointikustannuksiin (2,5 miljoonaa euroa vuonna 2009 ja 3,2 miljoonaa vuonna 2010) ja henkilöstökustannuksiin (3,7 miljoonaa euroa vuonna 2009 ja 4,3 miljoonaa vuonna 2010). Kustannusten nousu perustui tarpeeseen parantaa palvelunlaatua. Esimerkkejä tästä ovat turvallisuutta parantavien DNSSEC-laajennusten (*Domain Name System Security*

¹⁸ Ks. asetuksen (EY) N:o 733/2002 3 artiklan 4 kohta ja asetuksen (EY) N:o 874/2004 johdanto-osan 2–4 kappale ja 4 artikla.

Extension) käyttöönotto, peilipalvelinten määrän lisääminen ja kansainvälistettyjen verkkotunnusten käyttöönotto.

Rekisteri ylläpitää neljäntyyppisiä taloudellisia varantoja: poistot, investoinnit, sosiaaliperusteiset maksuvastuut ja lakisääteiset maksuvastuut. Raportointikaudella varojen kokonaistaso pysyi vakaana: 6 miljoonaa euroa vuonna 2009 ja 5,5 miljoonaa euroa vuonna 2010. Vuoden 2010 lopulla tämä kokonaissumma jakautui seuraavasti: poistot 1,6 miljoonaa euroa, investointivarat 0,8 miljoonaa euroa, sosiaaliperusteiset vastuut 2,3 miljoonaa euroa ja lakisääteiset vastuut 0,8 miljoonaa euroa.

5.4. Toiminnan jatkuvuus ja vakaus

5.4.1. Toiminnan jatkuvuus

Palveluntarjontasopimuksen mukaisesti rekisteri noudattaa toiminnan jatkuvuussuunnitelmaa, joka kattaa rekisterin ydintoiminnot, niihin kohdistuvat riskit sekä tarvittavat varautumistoimet.

EURid suoritti jatkuvuussuunnitelman puitteissa 25. huhtikuuta 2009 testin, jossa simuloitiin vakava häiriötilanne ja seurattiin siitä toipumista. Testitilanteen auditoinnin suoritti ulkopuolinen taho (PricewaterhouseCoopers). Testin tulokset ja käyttäjäyhteisöltä saatu palaute osoittivat, että EURid täytti tällä alalla vaaditut korkeat standardit¹⁹. Vuodelle 2010 suunniteltiin toista jatkuvuustestiä, mutta sitä jouduttiin lykkäämään, kun peilipalvelimen²⁰ siirto Prahasta Amsterdamiin lykkäytyi. Testi on tarkoitus järjestää vuoden 2011 kolmannella vuosineljänneksellä.

Lisäksi EURid teki elokuussa 2010 .eu-alue-tunnuksen osalta ns. *anycasting*-sopimuksen Netnodin kanssa. *Anycasting* on internetin reititysmenetelmä, jonka avulla samaa verkkopalvelua voidaan tarjota eri puolilta maailmaa samalla IP-osoitteella. Sopimus paransi .eu-nimipalvelinjärjestelmän häiriösietoisuutta ja vakautta ja nopeutti verkkotunnusten selvitysprosessia.

5.4.2. Tietoturva

Syyskuussa 2010 EURid sai päätökseen DNSSEC-turvalaajennuksen käyttöönoton .eu-alue-tunnuksen osalta. DNSSEC on yhteyskäytäntö, jolla todennetaan (verkkosoitteita koskevat) nimipalvelinten vastaukset internetin juurialueelle saakka ns. luottamusketjussa²¹. DNSSECin tarkoituksena on suojata internetin käyttäjiä nimipalvelintietojen väärentämiseltä. DNSSEC toimii parhaalla mahdollisella tavalla vain jos kaikki hierarkkisen nimipalvelinjärjestelmän tasot varmennetaan allekirjoituksella. EURid on yksinkertaistamassa .eu-verkkotunnuksen allekirjoittamista ottamalla käyttöön erityisen allekirjoituspalvelun. EURid järjestää koulutustilaisuuksia²² .eu-rekisterinpitäjille, jotta nämä edistäisivät

¹⁹ Rekisteröintipalvelut siirrettiin .eu-keskuspalvelimilta peilipalvelimille alle kolmessa tunnissa. Kaikki toimivat .eu-verkkosivustot olivat saatavilla ja käytettävissä koko testin ajan.

²⁰ Peilipalvelin sisältää kopion keskuspalvelimesta, jolloin sama informaatio on saatavilla useammasta paikasta.

²¹ Luottamusketju luodaan tarkastamalla osoitteenselvityshierarkian jokainen taso. DNSSEC estää hyökkääjiä sieppaamasta verkkoliikennettä ja ohjaamasta sitä väärennetyille verkkosivustolle, jolla käyttäjää saatetaan johtaa harhaan ja saada hänet paljastamaan henkilökohtaisia tietoja.

²² Toukokuussa ja kesäkuussa on tarkoitus järjestää kolme tilaisuutta: 11. toukokuuta (Bryssel), 13. toukokuuta (Ateena) ja 6. kesäkuuta (Varsova).

DNSSECin käyttöä asiakkaidensa keskuudessa. Tätä kautta yhteyskäytäntö saataisiin edelleen leviämään muiden internet-toimijoiden käyttöön (internet-palveluntarjoajat, sivustojen ylläpitäjät jne.).

5.4.3. Verkkourkinta ja muu haittatarkoituksessa harjoitettu toiminta

Rekisteri on jatkuvaluonteisesti pyrkinyt ehkäisemään verkkourkintaa (henkilötietojen kalastelua) ja muun tyyppistä vahingollista toimintaa verkossa²³. Verkkotunnuksille tehdään kelpoisuusehtojen²⁴ tarkastuksia ja uusista rekisteröinneistä pyritään jatkuvasti seulomaan epäilyttäviä toimintamuotoja ja muita poikkeavuuksia.

Rekisteri saa myös jatkuvasti yksityisiltä tietoturvaorganisaatioilta ja viranomaisilta²⁵ tietoa epäilyistä tai todetuista väärinkäytöksistä.

Epäilyttävä verkkotunnus voidaan tietojen perusteella poistaa käytöstä. Käytöstä poistettujen epäilyttävien verkkotunnusten määrä pieneni raportointikaudella rajusti: vuoden 2010 tammikuussa niitä oli 81, vuoden 2011 tammikuussa 2 ja vuoden 2011 maaliskuussa ei enää yhtään²⁶.

5.5. .eu-alue-tunnuksen käyttäjäprofiili

Kuluttajat rekisteröivät .eu-verkkotunnuksia moniin tarkoituksiin (liiketoiminta, sosiaalinen toiminta, erilaisten instituutioiden verkkopalvelut jne.). EURidin tekemä analyysi²⁷ .eu-alue-tunnuksen alaisten verkkosivustojen käytöstä osoittaa, että noin 36,3 prosenttia niistä liittyy liiketoimintaan. Vertailussa tärkeimpiin yleisluonteisiin alue-tunnuksiin (”.com”, ”.net”, ”.org”, ”.info”, ”.biz”, ”.mobi” ja ”.pro”) .eu erottuu joukosta liiketoimintatarkoituksiin käytön osalta (27,3 %).

²³ ”Verkkourkinnalla” (*phishing*) tarkoitetaan henkilötietojen ja käyttäjätietojen (käyttäjätunnusten, salasanojen jne.) hankkimista harhaanjohtamalla käyttäjiä esimerkiksi tekaistujen sähköpostien tai verkkosivustojen väarennösten avulla.

Verkkotunnusten varastoinnilla (*warehousing*) viitataan verkkotunnusten hankintaan ja hallussapitoon tarkoituksena myydä ne myöhemmin eteenpäin korkeammalla hinnalla.

Verkkotunnusten kaappaaminen (*cyber-squatting*) on toisen omistaman tavaramerkin rekisteröintiä osaksi verkkotunnusta tai tällaisen tunnuksen kauppaamista tai hyödyntämistä vilpillisessä mielessä tarkoituksena hyötyä taloudellisesti tavaramerkin omistajan maineesta. Verkkotunnuskaapparit myyvät kaappaamia verkkotunnuksia tavaramerkkien haltijoille ylihintaan.

Spekulatiivista kauppaa verkkotunnuksilla käyviin viitataan myös termillä ”domainers”.

²⁴ Kelpoisuusehtojen osalta ks. asetuksen 733/2002 4 artiklan 2 kohdan b alakohta. Rekisterillä on oikeus tarkastaa rekisteröinnin oikeellisuus (asetuksen 874/2004 3 artikla). Rekisteröintiperiaatteiden mukaan rekisteröityjän on pidettävä henkilötietonsa täydellisinä ja ajantasaisina ja sähköpostiosoite toiminnassa rekisterin kanssa tapahtuvaa yhteydenpitoa varten; rekisterillä on oikeus mitätöidä verkkotunnus, jonka yhteystietona ilmoitettu sähköpostiosoite ei toimi.

²⁵ Esimerkiksi Internet Identity, Arbor Network, MarkMonitor, Belgian valtiollinen tietokoneerikollisuusyksikkö FCCU, Yhdysvaltain valtiovarainministeriön verohallintoyksikkö (IRS).

²⁶ Ks. EURidin raportti ensimmäiseltä vuosineljännekseltä: <http://www.eurid.eu/en/about/facts-figures/reports>.

²⁷ *What is in a domain-name extension — a study categorising websites* (kesäkuu 2010). EURid määritteli testin, jossa arvioijat analysoivat visuaalisesti satunnaisotoksen verkkosivustoja kunkin alue-tunnuksen alaisuudesta. Lisäksi käytettiin tilastollisia menetelmiä virhemarginaalin laskemiseksi ja automatisoitua skannaustekniikkaa tiettyjen numerotietojen todentamiseksi. Yhteensä arvioitiin noin 5000 verkkotunnusta kunkin valitun alue-tunnuksen alaisuudesta. Lisätietoa: http://www.eurid.eu/files/eu_insights_2.pdf.

Kun taas tarkastellaan verkkokauppasivustoja (jotka soveltavat pay-per-click-maksumallia²⁸), .eu-alue-tunnusta esiintyy vain 14,5 prosentissa verkkosivustoista, kun yleisluontoisilla alue-tunnuksilla osuus on 22–29 prosenttia.

5.6. Verkkotunnuksia koskeneet oikeuskäsittelyt ja riidat

5.6.1. Unionin yleiseen tuomioistuimeen ja Euroopan unionin tuomioistuimeen viedyt tapaukset

Viimeksi kuluneen kahden vuoden aikana Euroopan unionin tuomioistuimet ovat antaneet tuomion kahdessa .eu-verkkotunnusten käyttöön liittyvässä asiassa. Molemmissa tapauksissa tuomiot olivat linjassa komission esittämän kannan kanssa.

Ensimmäisessä tapauksessa (15. joulukuuta 2009) – *Inet Hellas T-107/06* – tuomioistuin vahvisti komission ja rekisterin välisen tehtävien jakautumisen .eu-alue-tunnuksen alaisten verkkotunnusten rekisteröimisessä. Tuomioistuin totesi, että komission kantajalle lähettämä kirje, jonka mukaan komissio ei voi toimia muutoksenhakuelimenä riippumattoman .eu-rekisterin päätösten suhteen, ei sisältänyt sellaista päätöstä, joka voitaisiin riitauttaa tuomioistuimessa, ja hylkäsi kanteen.

Toisessa tapauksessa (3. kesäkuuta 2010) – *Oberster Gerichtshof C-569/08* – tuomioistuin analysoi edellytyksiä spekulatiivisiin ja väärinkäytökseen tähtäävin perustein rekisteröidyn verkkotunnuksen mitätöimiselle. Tuomioistuin totesi, että komission asetuksen (EY) N:o 874/2004 21 artiklan 3 kohdassa esitetty ”vilpillistä mieltä” osoittavien tekijöiden luettelo ei ole kattava, ja selvensi niitä tekijöitä, jotka on otettava huomioon ”vilpillistä mieltä” tarkasteltaessa.

5.6.2. Vaihtoehtoinen riidanratkaisumenettely

Kaikki .eu-verkkotunnuksia, tunnusten haltijoita tai .eu-rekisterin päätöksiä koskevat riidat voidaan käsitellä vaihtoehtoisessa riidanratkaisumenettelyssä²⁹ Prahassa sijaitsevassa välitystuomioistuimessa (Tšekin välimiesoikeus³⁰).

Vaihtoehtoisen riidanratkaisumenettelyn käyttö ei rajoita mahdollisuuksia tuomioistuinkäsittelyyn. Kanteen voi nostaa verkossa millä tahansa EU:n 23:sta virallisesta kielestä.

Useimmat valitukset tehdään .eu-verkkotunnusten haltijoita vastaan. Tämä johtuu siitä, että kuka tahansa voi käynnistää verkkotunnuksen haltijaa vastaan vaihtoehtoisen riidanratkaisumenettelyn ja väittää, että rekisteröinti on komission asetuksen N:o 874/2004 21 artiklan mukaisesti spekulatiivinen tai vilpillisessä mielessä tehty.

Kahden viimeksi kuluneen vuoden aikana on nostettu keskimäärin 13 kannetta vuosineljännestä kohti³¹. Suurimmassa osassa välimiesoikeuden julkaistuista tuomioista

²⁸ Pay-per-click-veloitusta käyttävät sivustot, joilla on lähinnä mainoslinkkejä.

²⁹ Ks. asetuksen (EY) N:o 733/2002 4 artiklan 2 kohdan d alakohta ja asetuksen 874/2004 johdanto-osan 15 kappale ja 22–23 artikla.

³⁰ EURid:n ja Tšekin kauppakamarin ja Tšekin maatalouskamarin välimiesoikeuden yhteistyöpöytäkirja (2005).

³¹ Raportointikaudella kanteita nostettiin seuraavasti: 2009 toinen neljännes 11; 2009 kolmas neljännes 11; 2009 viimeinen neljännes 14; 2010 ensimmäinen neljännes 15; 2010 toinen neljännes 14; 2010

vuoden 2009 toisen neljänneksen ja vuoden 2010 viimeisen neljänneksen välisenä aikana verkkotunnus päätettiin siirtää kantajalle³². Välimiesoikeus antaa vaihtoehtoisessa riidanratkaisumenettelyssä päätöksen keskimäärin neljässä kuukaudessa kanteen vastaanottamisesta. Jos päätös on kantajalle myönteinen, kiistanalainen .eu-verkkotunnus yleensä siirretään kantajalle muutoksenhakuoikeuden umpeuduttua eli 30 päivän päästä päätöksestä.

Vaihtoehtoisen riidanratkaisumenettelyn maksut perustuvat kustannusten kattamiseen³³. Maksuja, jotka lähtivät alun perin 1990 eurosta, on vuodesta 2006 alennettu useaan otteeseen ja nyt alhaisin maksu on 1300 euroa. Tämä vastaa samankaltaisten välityselinten maksuja, vaikka jälkimmäiset eivät teetä käännöksiä kanteista.

Nykytilanteessa yksityishenkilöt ja pienet ja keskiuuret yritykset EU:ssa eivät täysin hyödynnä vaihtoehtoista riidanratkaisumenettelyä sen korkeiden alkukustannusten vuoksi. EURidin pyynnöstä kesäkuussa 2011 suoritettussa selvityksessä annettiin joukko suosituksia tilanteen korjaamiseksi³⁴. Yksi suosituksista on harkita nopeutettua prosessia (”verkkotunnuksen kuolettamismekanismi”) olemassa olevien oikeuksien haltijoille, jotka haluavat toimia nopeasti selvästi vilpillisiä verkkotunnusrekisteröintejä vastaan, esimerkiksi kun verkkotunnuksen rekisteröineen tahon sivustolla esitetään sopimatonta sisältöä tai myydään tuotevääreännöksiä. Tätä menettelyä sovellettaisiin oletusarvoisesti kaikkiin vastaajan vastineisiin. Näin ollen päätös vilpillisesti hallussa pidettyjen verkkotunnusten mitätöimisestä tai siirtämisestä voitaisiin tehdä ilman välimiesoikeuden istuntoa. Tämä alentaisi menettelyn kustannuksia.

Lisäksi suositeltiin, että .eu-rekisteri (EURid) voisi osallistua taloudellisesti vaihtoehtoiseen riidanratkaisumenettelyyn korvaamalla voittaneelle osapuolelle menettelyn kustannuksia. EURid ja komissio analysoivat parhaillaan suosituksia ja pohtivat tapoja parantaa vaihtoehtoisen riidanratkaisumenettelyn käyttökelpoisuutta erityisesti pk-yritysten ja yksityishenkilöiden näkökulmasta.

5.6.3. Tuomioistuinkäsittelyt

Raportointikaudella EURid on ollut osapuolena kahdessa merkittävämmässä oikeustapauksessa: *Ovidio*³⁵ ja *Zheng*³⁶. Näissä tapauksissa oli kyse verkkotunnusten varastoinnin ja kaappausten vastaisten EURidin toimien oikeutuksesta.

Tapauksessa *Ovidio* Brysselin muutoksenhakutuomioistuin hyväksyi EURidin kannan ja vapautti sen aiemmin kahdessa maksumääräyksessä asetetuista sakkomaksuista. Maksut oli määrätty EURidille johtuen toimista, joilla se oli pyrkinyt ehkäisemään verkkotunnusten varastointia (heinäkuu 2009).

kolmas neljännes 11; 2010 viimeinen neljännes 18; ja 2011 ensimmäinen neljännes 12. Välimiesoikeuteen vietyjen tapausten määrä on pienentynyt huomattavasti vuoden 2006 noin 200 tapauksesta vuosineljänneksiä kohti nykytasolle.

³² Lisätietoja liitteessä 2.

³³ Ks. asetuksen (EY) N:o 733/2002 4 artiklan 2 kohdan d alakohta.

³⁴ Selvitys ei ole vielä julkisesti saatavilla.

³⁵ Tuomio asiassa *Ovidio v. EURID*, Brysselin muutoksenhakutuomioistuin, 8. heinäkuuta 2009.

³⁶ Tuomio asiassa *EURID v. Zheng Qingying*, Brysselin ensimmäisen asteen tuomioistuin, 10. syyskuuta 2009.

Tapauksessa *Zheng* Brysselin ensimmäisen asteen tuomioistuin hyväksyi EURidin näkemyksen sen toimien laillisuudesta verkkotunnusten kaappausten vastaisessa toiminnassa. Tämän tuomion ansiosta EURidin on helpompi ehkäistä verkkourkintaa ja muuta vilpillistä toimintaa³⁷ (syyskuu 2009).

6. PÄÄTELMÄT

.eu-alue-tunnuksen toteutusmalli on onnistunut ja se toimii tuloksellisesti.

Viimeksi kuluneen kahden vuoden aikana .eu on vahvistanut asemaansa merkittävimpien ja suosituimpien alue-tunnuksien joukossa Euroopassa ja muualla maailmassa. Sen suosio on kestänyt, vaikka jäsenvaltioiden 27 maatunnus-pohjaista alue-tunnusta ovat jatkaneet kasvuaan ja tarjolla on myös yleisluonteisia alue-tunnuksia, kuten .com ja .org.

Vuonna 2009 rekisteri otti käyttöön .eu-alue-tunnuksen alaisuudessa ns. kansainvälistetyt verkkotunnukset, minkä ansiosta verkkotunnuksissa voi nyt käyttää myös kyrillisiä ja kreikkalaisia aakkosia. Tämän myötä .eu-alue-tunnuksen alaisuuteen on vuodesta 2009 lähtien voitu rekisteröidä verkkotunnuksia kaikilla Euroopan unionin 23:lla virallisella kielellä (ja niiden merkistöillä).

EURid on puolitoista vuotta sitten hakenut ICANNilta ns. nopeutetussa menettelyssä oikeutta käyttää kansainvälistettyä muotoa myös itse .eu-alue-tunnuksesta (kreikankielinen muoto .eu ja bulgariankielinen muoto .eu). ICANN ei kuitenkaan vielä ole päättänyt asiassa ratkaisuun. Komissio on pyytänyt ICANNilta päätöstä viimeistään vuoden 2011 loppuun mennessä. Komissio on myös korostanut, että tulevissa ”pysyvää” hakemusmenettelyä koskevissa säännöissä olisi pystyttävä välttämään tarpeettomat viivästykset. Tämä on yksi niistä periaatteellisista tavoitteista, joita komissio tulee ajamaan ICANNille neuvoja antavassa hallitustenvälisessä GAC-komiteassa.

Vuonna 2010 .eu-rekisteri uudisti teknisiä järjestelmiään voidakseen ottaa .eu-alue-tunnuksen alaisissa verkkotunnuksissa käyttöön ns. DNSSEC-luottamusketjun.

Rekisterin taloudellinen tilanne pysyi vakaana vuosina 2009 ja 2010.

Tšekin välimiesoikeuden vaihtoehtoinen riidanratkaisumenettely suojaa osoitteita rekisteröivien tahojen oikeuksia kaikilla 23:lla EU-kielellä. Komissio seuraa järjestelmän käyttöä. Järjestelmää koskeneessa selvityksessä annettujen suositusten mukaisesti komissio pyrkii yhdessä EURidin kanssa parantamaan vaihtoehtoisen riidanratkaisumenettelyn käyttökelpoisuutta sellaisten yksityishenkilöiden ja pk-yritysten näkökulmasta, joilla on syytä uskoa, että kolmas osapuoli on oikeudetta rekisteröinyt heille kuuluvia .eu-alue-tunnuksen alaisia verkkotunnuksia.

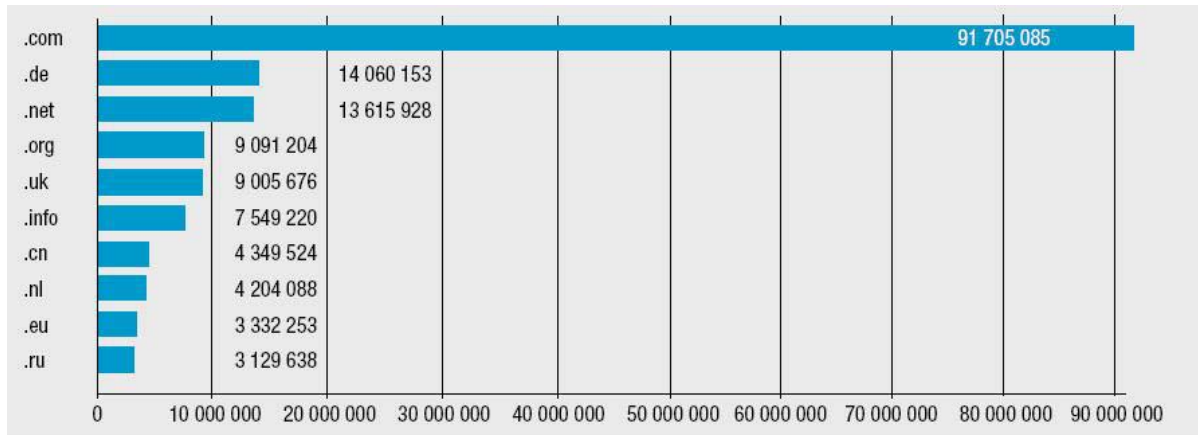
Lähivuosina rekisterin olisi vahvistettava ja kehitettävä .eu-alue-tunnuksen julkisuuskuvaa eri kohderyhmien keskuudessa, jotta sen osuus Euroopan alue-tunnusmarkkinoilla kasvaisi ja yleinen tietoisuus siitä lisääntyisi. Siihen liittyvien palvelujen vakaus ja tietoturva on varmistettava alan parhaiden standardien mukaisesti. Kun otetaan huomioon alue-tunnustoiminnan dynaaminen luonne, rekisterin olisi pyrittävä jatkamaan ja laajentamaan vuoropuheluaan ja kokemustenvaihtoaan eurooppalaisen ja kansainvälisen internet-yhteisön

³⁷ Lisätietoa verkkourkinnasta ja vastaavasta edellä kohdassa 5.4.3.

kanssa. Komissio jatkaa lainsäädännössä säädetyllä tavalla tiivistä yhteistyötä rekisterin kanssa.

LITTEET

LIITE 1: Maailman kymmenen suosituinta aluetunnusta, 31. joulukuuta 2010

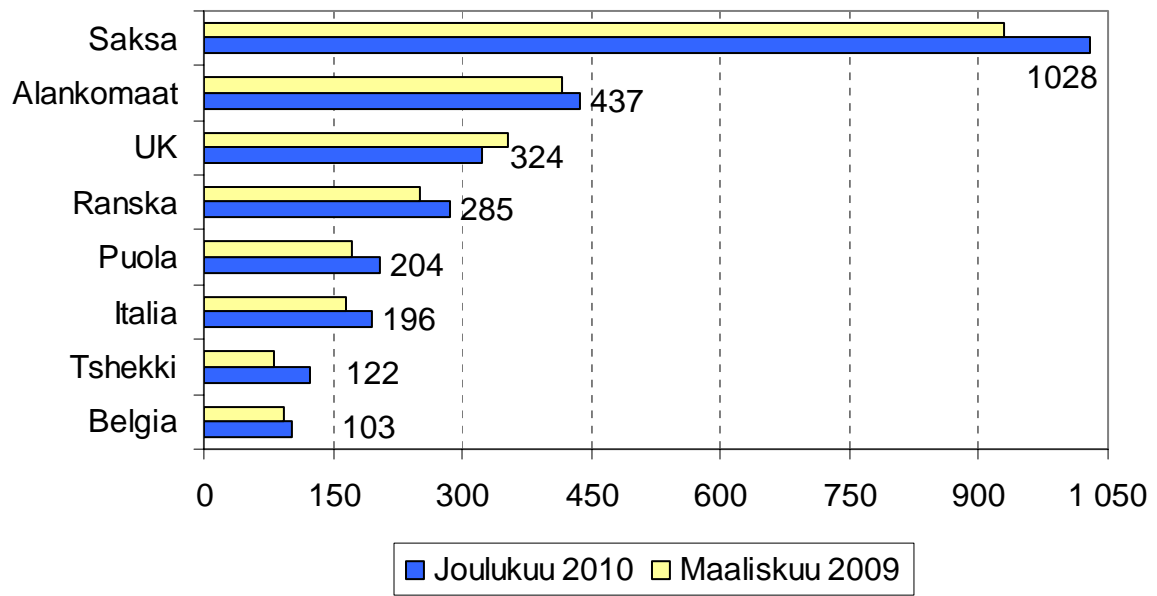
Lähde: EURidin neljännesvuosiraportti, 4. vuosineljännes 2010.

LIITE 2: Tšekin välimiesoikeuden .eu-asioissa tekemät päätökset

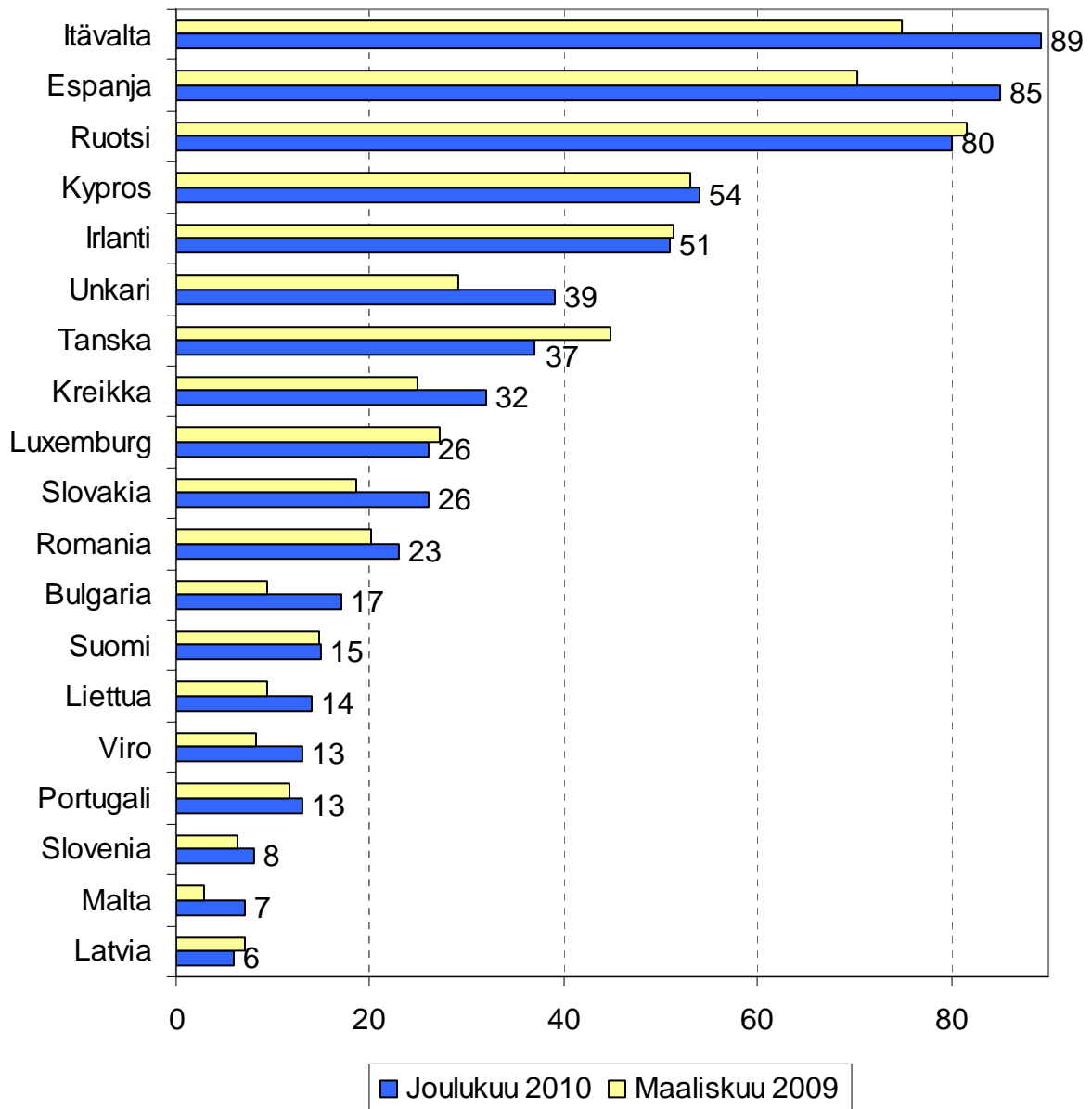
Päätös	Lukumäärä	%
Kanne hylätty	82	16,53%
Verkkotunnus siirretty	360	72,58%
Verkkotunnus mitätöity	40	8,06%
Sovitteluratkaisu	13	2,62%
Tuomioistuimen päätös	1	0,20%
Yhteensä	496	100,00%

LIITE 3: .eu-verkkotunnusten kokonaismäärä rekisteröijän kotimaan
perusteella

Kok.määrä (tuhansina, 8 suurinta käyttäjämaata)

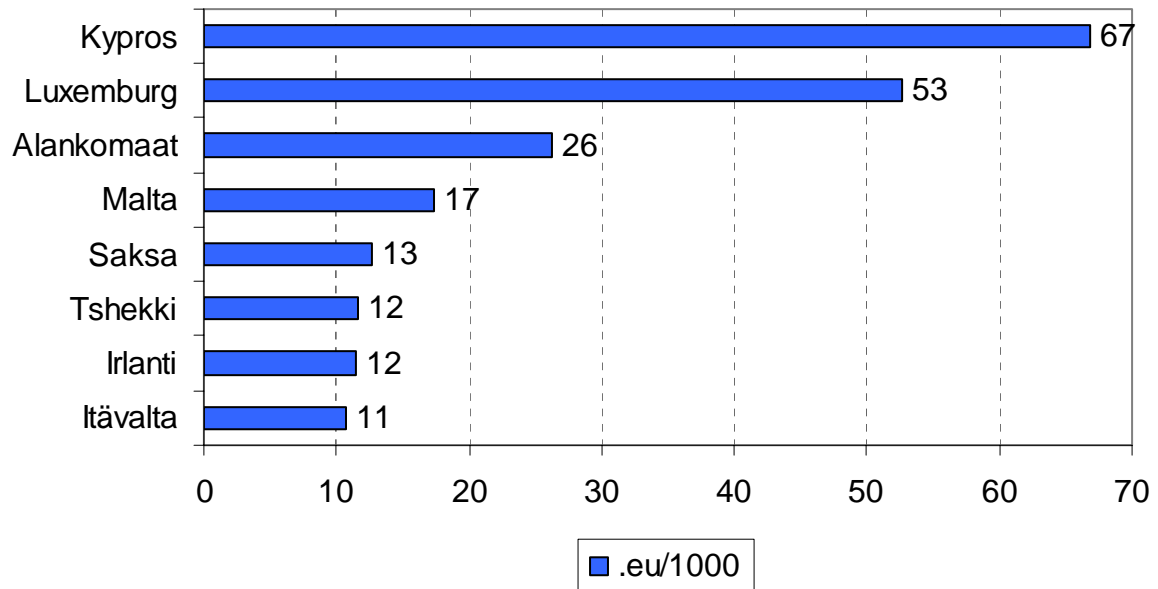
Kokonaismäärä (tuhansina)

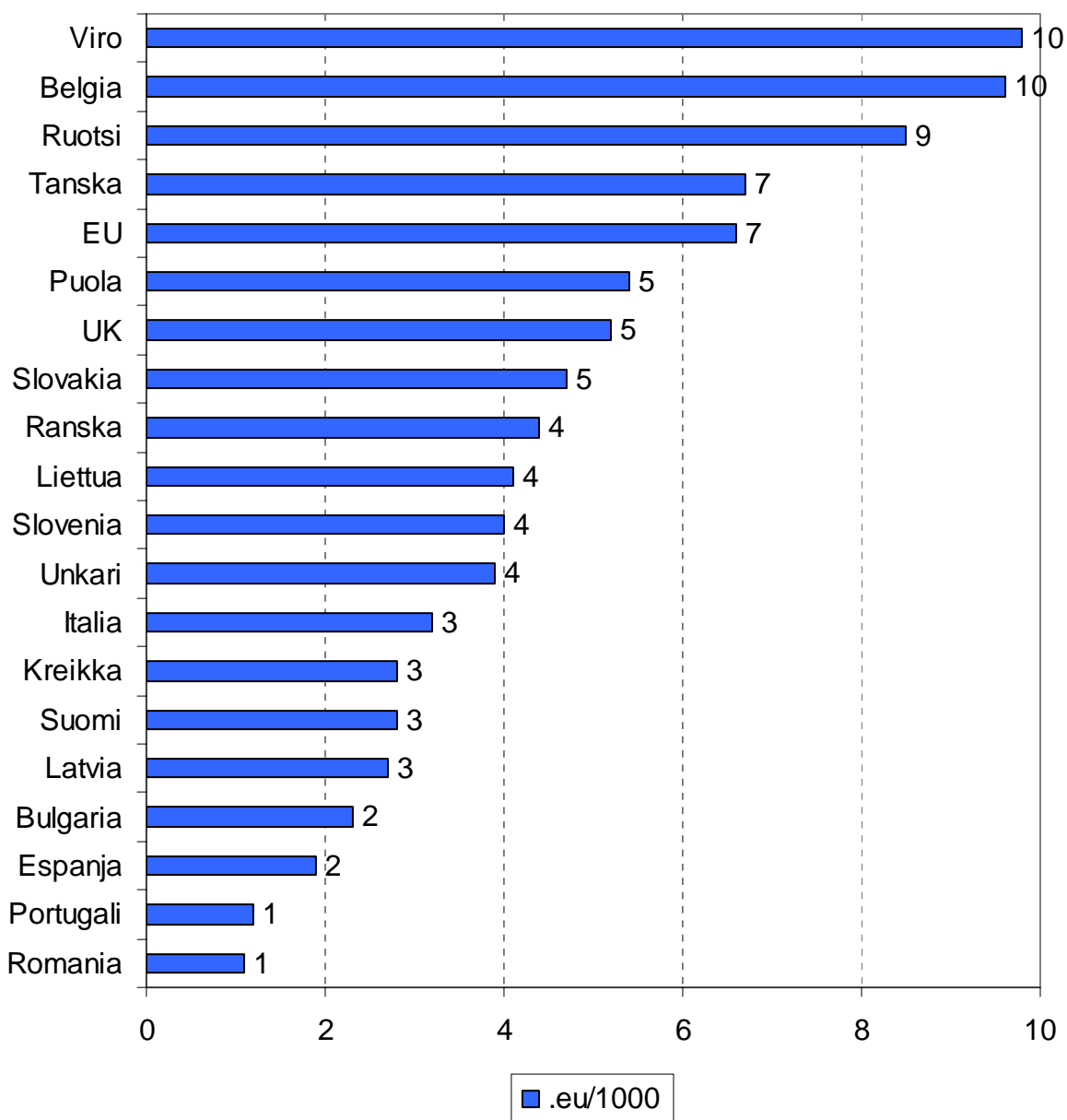
Lähde: EURidin neljännesvuosiraportit.

LIITE 4: .eu-verkkotunnusten suosio, 31. joulukuuta 2010

.eu-tunnuksia/1000 asukasta (8 suurinta käyttäjämaata)

.eu-tunnuksia/1000 asukasta

Lähde: EURidin neljännesvuosiraportti, 4. vuosineljännes 2010.